

De casus Jacob van Lenneplan in het centrumproject Zeist

ir. H.J. Hoorn / 8 oktober 2018

Inleiding

Volgens artikel 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht moet een bestuursorgaan voorafgaand aan een besluit de nodige kennis vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. Als het bestuursorgaan weet wie belanghebbend zijn, moet het deze belanghebbenden goed informeren, zodat zij hun belangen kenbaar kunnen maken, zodat deze goed worden afgewogen. In de verkeersbesluiten zijn dit de bewoners van de betreffende straten. Zij kennen de verkeerssituatie vaak beter dan de ambtenaren die de verkeersbesluiten voorbereiden. Hun inbreng is een belangrijke bron van kennis. Die kennis moet je benutten, zelfs al maak je daarmee slapende honden wakker. De totale informatieverstrekking, vorm en inhoud, is van belang bij de vraag of het bestuursorgaan zich gehouden heeft aan de Awb.

Het college had eerst het integrale verkeersplan als gevolg van de centrumvisie moeten uitwerken en de belanghebbenden hierover informeren, over de nadelige gevolgen net zo goed als over de voordelige. De bewoners van straten met grote verkeerstoename had het college - zoals in Zeist gebruikelijk - huis-aan-huis moeten informeren en uitnodigen voor informatieavonden. Daarna had het college in één keer alle verkeersbesluiten kunnen nemen, en hadden belanghebbenden gebruik kunnen maken van mogelijkheden tot bezwaar en beroep. Dan was het proces keurig doorlopen.

Handelswijze college

Het college heeft in de uitwerking van het centrumproject het tegenovergestelde gedaan. Het heeft bij het publiek ten onrechte de indruk gewekt dat de verkeersmaatregelen in een zorgvuldig en democratisch proces tot stand gekomen zijn en dat het raadsbesluit een definitief besluit met publiekrechtelijke rechtgevolgen was (in de verkeersdialoog: 'het raadsbesluit staat niet ter discussie', en later illustratief in het verweerschrift van 28 juli 2017 door het raadsbesluit 'onherroepelijk' te noemen). Het college heeft verbeteringen van het centrumproject steeds breed uitgemeten, de nadelige verkeersgevolgen gebagatelliseerd en zo onopvallend mogelijk gepubliceerd, informatie achtergehouden voor belanghebbenden en een salamitactiek toegepast. Daarbij werden de nadelige gevolgen pas duidelijk nadat het eerste plakje salami al was ingeslikt.

De bewoners van de Jacob van Lenneplan zijn bij uitstek het slachtoffer van deze aanpak. Vandaar deze casus. Maar deze casus is illustratief voor het hele proces.

Op 3 maart 2015 besloot de raad de centrumvisie 'Beleef Zeist Groen, Gezond en Gastvrij' vast te stellen en te kiezen voor een zelf in beslotenheid bedachte verkeersvariant. Daarbij wordt het centrum afgesloten voor doorgaand autoverkeer in zuidwestelijke richting. Deze variant was voorafgaand aan de besluitvorming niet doorgerekend in het gemeentelijk verkeersmodel. Maar uit eerdere doorgerekende varianten was al gebleken dat iedere afsluiting van het centrum voor doorgaand autoverkeer leidt tot toename van verkeer in de wijken en straten rond het centrum. Dat is vooral het geval in het Wilhelminapark en de Lindenlaan ten westen van het centrum, en de Bloemenbuurt en de Jacob van Lenneplan ten oosten van het centrum. Het college was daarvan als opdrachtgever van deze berekeningen op de hoogte. De bewoners van deze straten konden dit redelijkerwijs niet weten.

Verkeersdialoog

Eind 2015 houdt de gemeente een verkeersdialoog, waar belangstellenden zich voor konden aanmelden. Achteraf zegt het college in een raadsinformatiebrief van 8 maart 2016 en op centrumzeistvernieuwt.nl dat het doel van deze verkeersdialoog was om 'aanvullende

maatregelen te genereren om ongewenste neveneffecten in omliggende woonwijken tegen te gaan'. Maar in de betreffende uitnodiging in de Nieuwsbode van 15 juni 2015 was deze bedoeling niet genoemd. En de bewoners van de Jacob van Lenneplaan konden redelijkerwijs niet weten dat er in hun straat uiteindelijk ongewenste neveneffecten zouden zijn als gevolg van de afsluiting van het centrum.

In de raadsinformatiebrief schetst het college het beeld dat de toename van verkeer op de wegen rond het centrum behapbaar is, hooguit 40 %. Zowel in de raadsinformatiebrief als op centrumzeistvernieuwt.nl wekt het college de indruk dat aanvullende verkeersmaatregelen alleen nodig zijn rond de Jagerlaan en het Wilhelminapark ('wijkverkeersplannen'). Letterlijk schrijft het college op beide plekken: "*Hiermee worden de negatieve verkeerseffecten vanuit de centrumvisie op omliggende woonwijken teniet gedaan.*" De bewoners van de Jacob van Lenneplaan mochten er dus van uitgaan dat hun straat buiten schot zou blijven.

Ontwerp-verkeersbesluiten

Op 6 april 2016 werden de ontwerp-verkeersbesluiten gepubliceerd voor de realisatie van de verkeersmaatregelen van de centrumvisie en de aanvullende afsluiting van de Korte Steynlaan. Dat laatste gebeurde louter op verzoek van de bewoners van het Wilhelminapark. Belanghebbenden konden tot 18 mei 2016 zienswijzen indienen. Pas op 26 juni 2016 laat het college dit pakket aan verkeersmaatregelen doorrekenen in het gemeentelijk verkeersmodel, dus niet voorafgaand aan het besluit, zoals Awb art. 3.2 voorschrijft, maar achteraf. Bovendien is de termijn voor het indienen van zienswijzen dan al verstreken. De berekeningen worden gepubliceerd op de site van de gemeente onder 'Achtergrondinformatie', in de vorm van 'etmaalplots': kaarten van Zeist met per straat de verkeersintensiteiten in beide richtingen. Bewoners kunnen de toe- of afnamen in hun straat zelf berekenen door de getallen in de betreffende variant te vergelijken met de referentievariant (= de huidige situatie in referentiejaar 2025). Vrijwel niemand doet dit of kan dit. De enkeling die dit wel doet komt tot de conclusie dat de verkeerstoename buiten het centrum veel groter zijn dan 40 %, tot meer dan 100 %.

Zo gaat het verder. Op 4 oktober 2016 laat het college de verkeersmaatregelen van de centrumvisie + de aanvullende afsluiting van de Korte Steynlaan + de beide voorlopige wijkverkeersplannen doorrekenen. Dit wordt de 'integrale variant' genoemd. Het gebruik van dit woord laat zien dat de wijkverkeersmaatregelen wel degelijk onlosmakelijk samenhangen met de centrumvisie. Nu blijkt dat de verkeersmaatregelen veel grotere gevolgen hebben voor straten en wijken rondom het centrum dan geschetst werd in raadsinformatiebrief van 8 maart 2016. De bewoners van de Jacob van Lenneplaan weten nog van niets.

In een raadsinformatiebrief van 13 december 2016 noemt het college nu voor het eerst dat de route Steynlaan – Bergweg – Jacob van Lenneplaan de alternatieve noord-zuidroute wordt (bedoeld wordt: noordoost – zuidwest) en dat er 'infrastructurele maatregelen' nodig zijn op dit deel van de Bergweg om deze verkeersstroom te faciliteren. De bewoners van Jacob van Lenneplaan zijn hier niet van op de hoogte.

Vastgestelde verkeersbesluiten

Op 16 januari 2017 worden de definitieve verkeersbesluiten van de centrumvisie plus de aanvullende afsluiting van de Korte Steynlaan gepubliceerd. Tegen deze vastgestelde besluiten kan geen bezwaar meer gemaakt worden. "*Alleen belanghebbenden die een zienswijze naar voren hebben gebracht en belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij geen zienswijzen naar voren hebben gebracht kunnen beroep instellen.*" De bewoners van de Jacob van Lenneplaan hadden geen zienswijzen ingediend in het vertrouwen dat hun straat buiten schot zou blijven en kunnen zelfs op dit moment nog

niet weten dat het in hun belang is om beroep in te stellen. Hoe dan ook eindigt de termijn voor indiening van een beroepschrift na zes weken, dus op 27 februari 2017.

Project 'herinrichting Bergweg'

Ondertussen werkt het college aan de voorbereiding van het project 'herinrichting Bergweg'. Er zijn informatieavonden voor bewoners op 21 december 2016 en op 3 april 2017. In deze bijeenkomsten wordt een ontwerp gepresenteerd met een voorrangsbocht van de Bergweg naar de Jacob van Lenneplaan. Verwacht wordt dat de Bergweg rustiger wordt en de Jacob van Lenneplaan drukker. Het kruispunt Panweg – Bergweg – Schaerweijdelaan wordt zodanig aangepast dat de linksaf beweging vanaf de Bergweg onmogelijk wordt gemaakt; autoverkeer richting Utrechtseweg kan hierdoor alleen nog maar via de Jacob van Lenneplaan.

Voor deze bijeenkomsten zijn wel de bewoners van het betreffende deel van de Bergweg uitgenodigd en zelfs de bewoners van het begin, c.q. het uiteinde van een aantal daarop aansluitende straten. Alleen de bewoners van de Jacob van Lenneplaan zijn niet uitgenodigd, ondanks dat juist zij de bewoners zijn die door deze maatregelen het autoverkeer door hun straat krijgen.

In de bijeenkomst op 3 april 2017 wordt bovendien verteld dat het kruispunt Jacob van Lenneplaan – Schaerweijdelaan wordt aangepast en de verkeerslichten daar komen te vervallen. Door deze maatregelen wordt de verkeersstroom via de alternatieve route Bergweg – Jacob van Lenneplaan – Schaerweijdelaan verder gefaciliteerd. Maar de bewoners van de Jacob van Lenneplaan zijn niet uitgenodigd.

In de periode augustus tot november 2017 worden de herinrichting van de Bergweg en de voorrangsbocht naar de Jacob van Lenneplaan gerealiseerd. Kort voor de start van de uitvoering wordt het publiek via de site van de gemeente en centrumzeistvernieuwt.nl voorgelicht. Zie <https://publiek.pagefreezer.nl/browse/0%20-%20Gemeente%20Zeist%20nieuw/31-08-2017T09:28/https://www.zeist.nl/inwoner/parkeren-en-bereikbaarheid/werk-aan-de-weg/herinrichting-bergweg/%23>. Open de tekstdelen onder 'Wat gaat er gebeuren?', 'Welke gevolgen heeft de herinrichting van de Bergweg?' en 'Waarom wordt de Bergweg heringericht?', en zie daar:

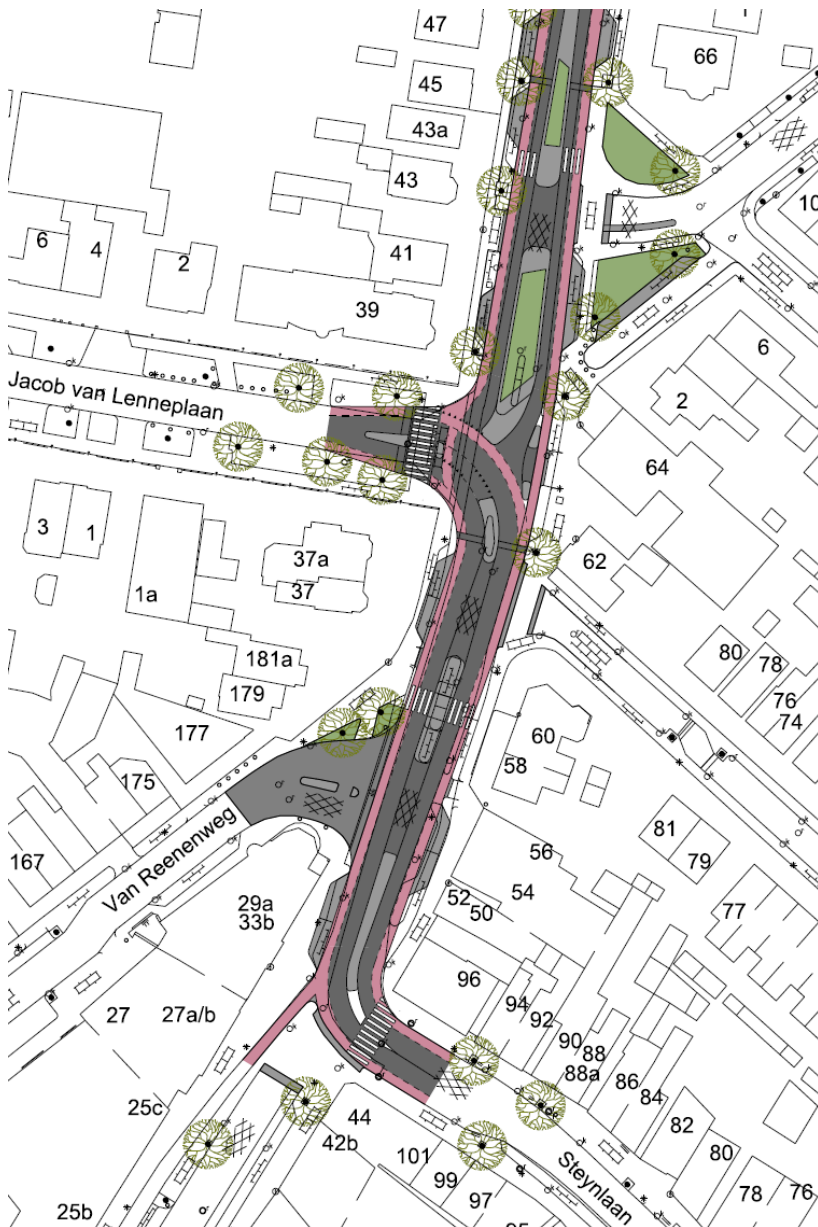
- *'De Jacob van Lenneplaan wordt na de herinrichting gebruikt als route voor het verkeer dat nu nog door het centrum rijdt.'*
- *'De Jacob van Lenneplaan en de Steynlaan worden de alternatieve route van verkeer dat nu van noord naar zuid dwars door het centrum van Zeist rijdt. Dat gebeurt nadat de herinrichting van de Bergweg een feit is en er verkeersmaatregelen in het centrum zijn genomen.'*
- *'Daarnaast wordt met de herinrichting vooruitgelopen op de verkeersstromen die ontstaan wanneer de noord – zuid route door het centrum definitief dichtgaat en het verkeer om het centrum heen wordt geleid. Hierdoor vindt een verschuiving van de verkeersstroom naar de Bergweg / Jacob van Lenneplaan - Schaerweijdelaan plaats.'*

Waarom heeft het college de bewoners van de Jacob van Lenneplaan hier niet eerder over geïnformeerd? Voor de realisatie van deze voorrangsbocht had het college een verkeersbesluit moeten nemen. Dat is niet gebeurd. Pas door de realisatie van deze aanpassingen werden de bewoners van de Jacob van Lenneplaan eindelijk wakker geschud.

Informatieavond achteraf

Op 13 november 2017 hield het college alsnog een informatieavond voor deze bewoners, nadat de aanpassing al gerealiseerd was. De projectleider vertelde dat hij onderstaand ontwerp begin 2017, toen de bewoners van de Jacob van Lenneplaan nog van niets wisten,

als uitgangspunt had meegekregen voor deze herinrichting. **Zie bijlage.** NB: Uit de bestaande eigenschappen van het digitale document blijkt dat dit ontwerp van 13 april 2015 is, een maand na het raadsbesluit over de centrumvisie, en dus sindsdien op de plank lag. Waarom heeft het college deze informatie achtergehouden toen op 6 april 2016 de ontwerpverkeersbesluiten voor de realisatie van de centrumvisie gepubliceerd werden? En opnieuw toen op 16 januari 2017 de definitieve besluiten gepubliceerd werden? Hierdoor konden de bewoners van de Jacob van Lenneplan niet weten dat zij belanghebbend waren. Hierdoor hebben ze niet tijdig een zienswijze kunnen indienen.

Ontwerp voorrangsbocht van de Bergweg naar de Jacob van Lenneplan
d.d. 13 april 2015

Geen mogelijkheid tot bezwaar en beroep

In de daaropvolgende periode hebben de bewoners van de Jacob van Lenneplan een aantal brieven aan de gemeenteraad en de wethouder gestuurd, zie bronnen 4-7. Deze brieven spreken voor zich.

Op 19 februari 2018 hebben de bewoners van de Jacob van Lenneplaan aan de Rechtbank Utrecht verzocht om alsnog te worden toegelaten tot de lopende beroepsprocedure, aangevuld met een brief van 26 februari 2018 van een van de bewoners. Op 9 maart 2018 heeft de rechtbank dit verzoek afgewezen, zie bronnen 8-10.

Het college heeft eind 2017 na protesten van omwonenden moeten besluiten de verkeerslichten bij het kruispunt Schaerweijdelaan – Jacob van Lenneplaan weer terug te plaatsen. Dit zal eind 2018 worden uitgevoerd, tegelijk met een aanvullende aanpassing van dit kruispunt.

Begin 2018 was er een aantal informatiebijeenkomsten waarvoor de bewoners van de Jacob van Lenneplaan wel waren uitgenodigd. Daar is afgesproken dat het kruispunt Bergweg – Jacob van Lenneplaan weer in de oorspronkelijke situatie hersteld wordt. Dit is inmiddels uitgevoerd, tot tevredenheid van alle betrokkenen. *Het college moet nu alleen nog even uitleggen of het centrum wel kan worden afgesloten voor doorgaand verkeer, nu deze maatregelen die nodig waren voor de alternatieve route via de Jacob van Lenneplaan, zijn teruggedraaid.*

Bovendien tonen deze laatste ontwikkelingen aan dat een bestuursorgaan voor het vergaren van de benodigde kennis voorafgaand aan een besluit, zoals Awb art. 3.2 voorschrijft, belanghebbenden goed moet informeren. Het college van Zeist heeft het tegenovergestelde gedaan, naar alle waarschijnlijkheid om geen slapende honden wakker te maken.

De bewoners van de Jacob van Lenneplaan staat nog een verrassing te wachten. In een raadsinformatiebrief van 14 februari 2017 over verkeerstellingen tijdens de tijdelijke afsluiting van het centrum vanwege de sloop van het tunneltje staat: *“Bloemenbuurt. Uit het model blijkt dat door het verkeersplan uit de centrumvisie op de Van Reenenweg ongeveer 500 auto's per dag meer rijden. Uit de 0- en 1-meting blijkt deze stijging lager te zijn. Modelmatig vormt de Van Reenenweg weliswaar een alternatief voor de Schaerweijdelaan, maar in de praktijk is deze route een minder aantrekkelijk alternatief door de maximumsnelheid van 30 km/uur met bijbehorende snelheidsremmende maatregelen (zoals drempels).”*

Ten eerste is de toename door de Van Reenenweg / bloemenbuurt in het model niet 500, maar 1.000 tot 1.500 auto's per dag. Dit komt in die straten van deze woonbuurt neer op een toename van 70 tot 175 %. De bewoners van deze straten zijn hier ook niet van op de hoogte.

Ten tweede is het waarschijnlijk juist dat dit verkeer in de praktijk de alternatieve route Bergweg - Jacob van Lenneplaan - Schaerweijdelaan zal kiezen.

Bronnen: deze kunnen aan de Raad van State worden overlegd

- 1) Centrumvisie 29-8-2014, plattegrond kernwinkelgebied
- 2) Volledige tekening-A0_variant-B1, 15-04-2015
- 3) Zienswijze Centrumvisie Zeist ir. H.J. Hoorn, 29-5-2016
- 4) Jacob van Lenneplaan: brief 1 bewoners, 5-11-2017
- 5) Jacob van Lenneplaan: brief 2 bewoners, 23-11-2017
- 6) Jacob van Lenneplaan: brief 3 bewoners, 18-12-2017
- 7) Jacob van Lenneplaan: brief 4 bewoners, 23-1-2018
- 8) Jacob van Lenneplaan: brief aan rechtbank, 19-2-2018
- 9) Jacob van Lenneplaan: brief N. van den Blink aan rechtbank, 26-2-2018 onderstaand
- 10) Brief rechtbank aan Jacob van Lenneplaan, 9-3-2018 Bijlage 8a

9) Brief van Jacob van Lenneplaan aan Rechtbank Midden Nederland

Rechtbank Utrecht
p/a Mw. J. van den Bergh
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Cc: De heer Robbert de Vor (projectleider)
De heer Egbert Visscher (Beter Zeist)
Bewoners Jacob van Lenneplaan, Zeist

Uw kenmerk: **UTR 17 / 837 GEMWT**

Zeist: 19-2-2018

Geachte Heer/ Mevrouw,

Wij, bewoners¹ van de Jacob van Lenneplaan in Zeist, maken bezwaar tegen de afsluiting van het centrum van Zeist voor doorgaand autoverkeer in zuidwestelijke richting, zoals vastgelegd in het verkeersbesluit met kenmerk 210535 en datum 11 januari 2017, gepubliceerd in de Staatscourant op 16 januari 2017. De genoemde afsluiting van het centrum voor doorgaand autoverkeer leidt tot een aanzienlijke toename van autoverkeer door onze straat, terwijl de verkeersintensiteit in onze straat volgens berekeningen in het gemeentelijk verkeersmodel in de huidige situatie het maximum van 5.000 motorvoertuigen per dag volgens het Gemeentelijk vervoers- en verkeersplan (GVVP) al overschrijdt. Wij onderschrijven de bezwaren van de stichting Beter Zeist tegen de totstandkoming van het betreffende verkeersbesluit en de wijze waarop wij als belanghebbenden door het college buitenspel gezet zijn, zoals beschreven in het beroepschrift van Stichting Beter Zeist d.d. 3 april 2017, zaaknummer UTR 17/ 837 GEMWT.

Ten tijde van het voorbereidende ontwerp-verkeersbesluit centrum visie met kenmerk 174183 en datum 30 maart 2016 heeft het college relevante informatie achtergehouden. Deze informatie is kortgeleden boven water gekomen. Hieruit blijkt dat het toen al de bedoeling was dat onze straat de alternatieve route zou worden voor verkeer dat nu nog door het centrum rijdt. Wij kunnen dit bewijzen. In het vierde kwartaal van 2017 heeft het college overeenkomstig deze bedoeling de voorrangssituatie op het kruispunt Bergweg – Jacob van Lenneplaan aangepast, samen met een aantal overige verkeersmaatregelen rond de Bergweg/Schaerweijdelaan. Allereerst is het kruispunt aangepast zonder eerst daarvoor het vereiste verkeersbesluit te nemen. Daarnaast heeft het college de aanpassingen aan het kruispunt laten uitvoeren zonder ons vooraf te betrekken. Het college heeft zelfs nagelaten ons te informeren over de voorgenomen plannen. Daarmee heeft het college ons volledig buiten spel gezet.

Het college heeft het verkeersbesluit nu, een half jaar later, nog steeds niet genomen. Inmiddels is gebleken dat door de aanpassing van dit kruispunt een onveilige situatie voor met name fietsers en voetgangers is ontstaan. Na vragen en protesten van omwonenden was er op 13 november 2017 een informatiebijeenkomst met betrokkenen van de gemeente. De aanwezigen hebben verlangd dat het kruispunt in de oorspronkelijke staat hersteld wordt. Wij hebben ons coöperatief opgesteld en afgesproken dat we met een delegatie van onze straat vervolggesprekken voeren om te kijken naar mogelijke aanpassingen op korte termijn. Een eerste vervolggesprek vond plaats op 28 november 2017. In dit gesprek heeft de gemeente een viertal maatregelen beloofd om de veiligheid op korte termijn te verbeteren: verlichting realiseren (uitgevoerd), middengeleider aanbrengen verbeteren>>> meer naar

---

¹ Op de informatie avond 13-11-2017 is er een vertegenwoordiging gekozen die de stem van de bewoners verwoordt, richting officiële instanties zoals de gemeente, rechtbank en contact onderhoudt met Stichting Beter Zeist en de projectleider uitvoering van de gemeente.

Bergweg trekken, extra zebra ter hoogte van de bakker op de Bergweg (zie notulen 28-11-2017). Drie van de vier veiligheidsmaatregelen zijn nog niet uitgevoerd. In het gesprek op 28 november is afgesproken dat er een vervolggelsgesprek gepland zal worden met de verantwoordelijk wethouder, de heer Luca. Ook uit de media lezen wij dat de heer Luca aangeeft met de bewoners 'in gesprek te zijn'. We wachten echter nog op de beloofde uitnodiging voor een gesprek. De betreffende projectleider is sinds 1 januari 2018 niet meer in dienst van de gemeente. in het midden van de bocht, zicht op zebra Jacob van Lenneplaan. Wij hebben een aantal brieven naar de gemeenteraad gestuurd. Daar hebben wij geen bevredigende reactie op ontvangen. Uit het laatste gesprek met Patrick Wagenaar hebben wij begrepen dat het college geen structurele aanpassingen aan het kruispunt wil doen, in afwachting van de uitspraak van de rechter in het lopende proces over de verkeersmaatregelen van de centrumvisie.

Het college wekt op verschillende manieren de indruk dat de aanpassing van het kruispunt Bergweg- Jacob van Lenneplaan los staat van de centrumvisie. Er zijn echter voldoende bewijzen waaruit blijkt dat deze aanpassing een regelrecht gevolg daarvan is. Ten tijde van de besluitvorming over de centrumvisie had het college de bewoners van Zeist moeten informeren over de gevolgen: toename van verkeer en aanpassing van een drietal kruispunten rondom de Jacob van Lenneplaan: kruising Schaerweijdelaan-Jacob van Lenneplaan, kruising Bergweg- Jacob van Lenneplaan, en opheffen linksaf Bergweg-Schaerweijdelaan. Dan hadden wij tijdig zienswijzen kunnen indienen en bezwaar kunnen maken. Dit speelt ook in andere straten en buurten van Zeist.

Op 12 december 2017 heeft het college alsnog verkeersbesluiten genomen over twee andere verkeersmaatregelen die ook medio 2017 zonder verkeersbesluit waren uitgevoerd, o.a. een linksaf verbod van de Bergweg naar de Schaerweijdelaan, wat ongetwijfeld leidt tot meer verkeer door onze straat. Wij hebben daar als bewoners van onze straat op 4 januari 2018 unaniem bezwaar tegen gemaakt. Over de aanpassing van het kruispunt Bergweg – Jacob van Lenneplaan zal het college uiteindelijk ook alsnog een verkeersbesluit moeten nemen. Wij zullen daar dan bezwaar tegen maken en verlangen dat het kruispunt in de oorspronkelijke situatie wordt teruggebracht. Als het college dit afwijst, zullen wij daartegen in beroep gaan.

Wij verzoeken u om ondergetekenden aan te merken als belanghebbenden in het lopende proces tegen de verkeersbesluiten in het centrum. Ondergetekenden vertegenwoordigen de stem van de bewoners van de Jacob van Lenneplaan. Mocht het deze brief meer kracht bijzetten zijn wij gaarne bereid handtekeningen te verzamelen bij alle bewoners van de straat.

Met vriendelijke groet,

Nico van den Blink, contactpersoon
Jacob van Lenneplaan

Jelle Hamers
Fred Jekel
Caroline Munnik
Janny van de Beek
Arno van der Velden
Ard Jan Vethman
Yolande Waterreus

Bijlage: handtekeningen voor akkoord